

עניינים תוכן

2	מבוא
2	מסע הבחירות לכנסת עשרים
4	מפלגת כולנו
6	כולנו- מדיניות כלכלית
6	הוזלת יוקר מחייה
7	צמצום פערים בחברה
7	רפורמה במחירי הדיור
7	כולנו- הגשמת מדיניות כלכלית בכנסת העשרים
9	תיאוריה ומעשה- מדיניות כולנו לנוכח ספרות המחקר
10	סיכום
12	ביבליוגרפיה
12	ספרות מחקר
13	כתבות

מבוא

עבודה זו תבקש לבחון את פעילות מפלגת "כולנו" בראשותו של חבר הכנסת משה כחלון. מפלגתו של משה כחלון היא מפלגה חדשה באופן יחסי אשר חרטה על דגלה את הנושאים החברתיים ואשר מבקשת לתאר את עצמה בתור מפלגה לאומית חברתית. זאת כדי לתת אלטרנטיבה למפלגות החברתיות של השמאל. עבודה זו תבחן את מסע הבחירות שהיא ערכה כדי לשכנע את הציבור במהות שלה בתור מפלגה חברתית. לאחר מכן היא תסקור את המצע הפוליטי שלה ותבחן את התפקוד שלה בתור מפלגה בממשלה, אשר מחזיקה את תיק האוצר, בפועל. האם היא הצליחה ליישם את המצע הפוליטי או שמא לא. לאחר מכן אבחן כמה תיאוריות בולטות בתחום במחקר אשר יכולים להאיר את האירועים אשר קרו בשנים האחרונות עבור מפלגת כולנו מזווית נוספת.

מסע הבחירות לכנסת עשרים

הבחירות לכנסת העשרים נערכו ב-17 למרץ, 2015. הממשלה הקודמת לא הייתה יציבה מראשיתה ולבסוף התפרקה טרם זמנה. הסיבה להחלטה ללכת לבחירות נבעה באופן סופי מתוך הצעת החוק של חוק "ישראל היום" לפי טענתו של בנימין נתניהו עצמו (מערכת וואלה, 2016). במהלך הבחירות הללו אחוז ההצבעה עמד על 72 אחוזים, אחוז הצבעה גבוה לעומת נתוני העבר (חדד וריבלין, 2015). המועמדים המרכזיים של הבחירות הללו היו מפלגות הליכוד, יש עתיד בראשות יאיר לפיד, ישראל ביתנו בראשות אביגדור ליברמן, הבית היהודי, ש"ס, המחנה הציוני, הרשימה המשותפת, מרצ, יהדות התורה, כולנו ומפלגות קטנות יותר נוספות. אחד המאפיינים הבולטים של מערכת הבחירות הזו הייתה השימוש הגובר ברשתות חברתיות ואמצעי תקשורת לא מרכזיים כאמצעי להפצת תעמולה (הורודניצ'אנו, 2015). סרטונים רבים הועלו לאינטרנט בלי קשר לתעמולת הבחירות. ועדת הבחירות המרכזית בראשותו של השופט סלים ג'ובראן התמודדה עם השינויים הללו וידעה להטיל הגבלות על תעמולה שאינה פעלה לפי החוק (אידלמן, 2015). כל מפלגה יצרה לעצמה את התדמית שהיא ביקשה לשווק לציבור, תדמית אשר מבוססת על המצע הפוליטי שלה ועל ההבטחות שהמפלגה הבטיחה למלא לאחר שתיבחר.

הסוגיות המרכזיות אשר עמדו במרכז תהליך הבחירות היו בראש ובראשונה הבחירה לראשות הממשלה. השאלה מי יהיה ראש ממשלה הייתה העיקרית כאשר המפלגות אשר התנגדו לנתניהו יצאו בסיסמא: "זה אנחנו או הוא". הדיונים המרכזיים התנהגו בין מפלגת המחנה הציוני ובין מפלגת הליכוד ונגעו בנושאים ביטחוניים כמו סוגיית הגרעין האיראני והסכם השלום עם הפלסטינים. מפלגות אחרות כמו כולנו, מרצ ושאר המפלגות בעלות אוריינטציה חברתית הדגישו נושאים כמו יוקר המחייה ובעיקר בעיית הדיור,

שהייתה הבעיה החברתית המרכזית שנידונה במהלך הבחירות. בתוך תהליך הבחירות, זמן קצר לפני תחילת שידורי התעמולה ולפני בחירות עצמן פורסם דו"ח של מבקר המדינה אשר עסק בנושא הדיור (אזולאי, ינובסקי ולוקש, 2015).

הדו"ח קבע כי ממשלת נתניהו זיהתה באיחור את המשבר העמוק של הדיור. הדו"ח גם הציג את הנתונים החמורים אשר מראים כי מחיר הדיור עלו בחמישים אחוזים בעת שלטונו של נתניהו מאז 2008. נתניהו אמר אז כי הוא מתכוון לתקן את הדברים לאחר שיבחר והסיט את הדיון שוב לנושא האיראני (אזולאי, ינובסקי ולוקש, 2015). כל מפלגה אחרת ניסתה להראות כי הממשלה טעתה והיא זו אשר יכולה לפתור את הבעיות שהדו"ח מציג. מפלגת כולנו הצהירה כי המצב הקשה נובע מפעילות של לפיד ונתניהו בממשלה הקודמת וכי ביכולתם לשנות את המצב. הסקרים אשר קדמו לבחירות הראו תוצאות אחרות לגמרי מאשר תוצאות הבחירות עצמם. תופעה זו, אשר כותנה במחקר בתור "תקרית סטטיסטית" (דהאן, 2015), גרמה לבנימין נתניהו להכריז הכרזות קשות נגד הציבור הערבי בישראל, שהוא חשש מיכולת ההשפעה של הציבור הערבי במערכת הבחירות הזו. למרות התחזיות הסטטיסטיות, התוצאות לא הביאו הפיכה פוליטית ונתניהו הצליח שוב להרכיב ממשלה חדשה בראשותו.

תוצאות הבחירות הראו כי מפלגת הליכוד היא המפלגה הגדולה ביותר ובעלת 30 מנדטים. המחנה הציוני זכתה ל-24 מנדטים ולאחריה מפלגת הרשימה המשותפת אשר זכתה ל-13 מנדטים. לאחר מכן מוקמה מפלגת יש עתיד עם 11 מנדטים, כולנו עם 10 מנדטים, הבית היהודי עם שמונה מנדטים, ש"ס עם 7 מנדטים וישראל ביתנו עם 6 מנדטים. (תוצאות האמת של הבחירות לכנסת ה-20)